



Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att avge yttrande över budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1) jämte motioner i de delar de berör respektive utskotts ansvarsområde.

Näringsutskottet bereder ärenden om anslag inom de tre utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. Utskottet begränsar sitt yttrande till förslagen om utgifternas fördelning på utgiftsområden.

I ett senare skede av riksdagens prövning av regeringens budgetförslag kommer näringsutskottet i tre separata budgetbetänkanden (bet. 2009/10: NU1 Utgiftsområde 24 Näringsliv, 2009/10:NU2 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt och 2009/10:NU3 Utgiftsområde 21 Energi) att ingående behandla förslagen till individuella anslag med tillhörande motioner.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslås beslut om fördelning av utgifterna på utgiftsområden för 2010 samt godkännande av en preliminär fördelning av utgiftsramarna för 2011 och 2012.

I tabellen på nästa sida redovisas regeringens förslag till ramar för de tre aktuella utgiftsområdena under perioden 2010–2012. Utskottet finner inte anledning att här beskriva regeringens underlag för förslagen till ramar inklusive de förslag till anslag som ramarna är baserade på. I stället hänvisas till budgetpropositionen i aktuella delar.

Regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena (UO) 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv för åren 2010–2012 samt oppositionens motsvarande förslag uttryckt som skillnader mot regeringens förslag (miljoner kronor)

År		2010	+/-	2011	+/-	2012	+/-
UO 19	Regeringen	3 420		3 395		3 239	
	(s)		50		50		50
	(v)		0		0		0
	(mp)		0		0		0
UO 21	Regeringen	3 157		2 778		2 286	
	(s)		311		296		413
	(v)		140		464		604
	(mp)		456		850		2 140
UO 24	Regeringen	5 499		5 004		5 086	
	(s)		320		400		450
	(v)		530		806		861
	(mp)		490		690		820

Motionerna

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

I tabellen ovan framgår oppositionspartiernas uppfattningar om utgifternas storlek i förhållande till regeringens förslag såsom de redovisas i partimotionerna 2009/10:Fi260 (s), 2009/10:Fi261 (v) och 2009/10:Fi262 (mp).

Av tabellen kan utläsas att Vänsterpartiet och Miljöpartiet inte framför någon annan syn än regeringens på utgifternas totala storlek inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Socialdemokraterna vill öka stödet till kommersiell service genom ett ökat anslag med 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag under de kommande tre åren. Anslagsökningen ska bl.a. säkerställa god tillgång till driv- och livsmedel.

Utgiftsområde 21 Energi

Av Socialdemokraternas partimotion 2009/10:Fi260 framgår att de vill stärka svensk industri och investera i uthållig teknik. De föreslår därför ett nytt program som över en treårsperiod ska bidra till att fossilbaserad uppvärmning inom industrin kan fasas ut. För att forskningen i större utsträckning ska kunna kommersialiseras och resultera i nya produkter, exportmöjligheter och arbetstillfällen vill Socialdemokraterna kraftigt öka anslaget till energiforskningen. Till detta anslag kraftsamlas även stödet till kommersialiseringen av ny energiteknik, teknikupphandling och testmarknader. Över en treårsperiod planerar partiet att stärka energieffektiviseringen, energiforskningen och kommersialiseringen av dess resultat med över 1 miljard kronor.

Enligt vad som anförs i Vänsterpartiets partimotion 2009/10:Fi261 vill partiet skapa gynnsamma förutsättningar för att en vindkraftsindustri ska kunna växa fram i Sverige. Därför föreslås ett branschprogram för vindkraftsindustrin och ökade medel för att förenkla och påskynda planeringsprocessen kring vindkraftsetableringar. Vidare vill partiet förstärka det s.k. vindpilotstödet och förlänga stödet för installation av solvärme. Ett nytt anslag för stöd till installation av solceller ska, enligt motionen, också inrättas. Härutöver vill Vänsterpartiet behålla stödet för konvertering från direktverkande el även under 2011 och 2012.

Miljöpartiet föreslår förstärkta satsningar för att stimulera utbyggnaden av förnybar energiproduktion. Den största satsningen inriktas på att öka andelen solenergi. Partiet kompenserar också för det man betecknar som regeringens nedmontering av bidragen för vindkraft och för konvertering från direktverkande el. För att skynda på teknikutvecklingen anslår Miljöpartiet även medel för att stötta den offentliga sektorns teknikupphandling. Nya anslag föreslås för följande ändamål inom utgiftsområdet under perioden 2010–2012: Energieffektivisering i flerbostadshus, riskkapitalsatsning på energiteknik, riktad offentlig upphandling, fastprissystem för förnybar el och ett sekretariat för biogasutveckling.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Socialdemokraterna vill, enligt vad som anförs i partimotionen 2009/10:Fi260, ge fler småföretag möjlighet att växa genom innovativa varor och tjänster. För att ge fler småföretag möjlighet att stärka kunskapsinnehållet i sin verksamhet vill partiet tillföra mer pengar än regeringen till ett program för stöd till forskning i småföretag (Forska & Väx). Tjänstesektorns behov ska särskilt uppmärksammas i det sammanhanget. Partiet säger nej till det av regeringen föreslagna Valfärdsutvecklingsrådet.

Socialdemokraterna anser att det också behövs mer av finansierings- och rådgivningsinsatser som vänder sig särskilt till kvinnliga nyföretagare och som innebär ett konkret stöd i uppstarten av det nya företaget. De vill därför ersätta regeringens informationssatsning med en grundplåt för nyföretagare med särskilt fokus på att underlätta kvinnliga entreprenörers nyföretagande.

Vidare föreslår Socialdemokraterna en ökning av marknadsföringen av Sverige som turistland och av resurserna till arbetet med att locka internationella evenemang till Sverige.

Socialdemokraterna förordar satsningar på s.k. strategiska branschprogram i syfte att stärka Sveriges konkurrenskraft. Partiet vill se mer samverkan mellan politik och näringsliv och föreslår därför nya strategiprogram för den s.k. Life Science-industrin och den breda tjänstesektorn.

Härutöver vill Socialdemokraterna ha fler regionala exportrådgivare som på plats kan stödja småföretagen. Tjänstesektorns möjlighet till export måste uppmärksammas ytterligare. Särskilda insatser ska genomföras för

att stärka den växande miljöteknikbranschen. Utbildningen av exportsäljare på universitet och högskolor behöver utvecklas. Motionärerna vill särskilt främja de svenska underleverantörernas ställning genom en kombinerad satsning på investerings- och exportfrämjande verksamhet. Från och med 2012 avsätts medel för en särskild nyföretagarsatsning i miljonprogramområden.

Vänsterpartiet anslår medel till Verket för innovationssystem (Vinnova) för programmet Forska & Vax samt för innovativ upphandling. Demonstrationsanläggningar föreslås också få stöd liksom bioteknikområdet. Anslaget Näringslivsutveckling m.m. ökas för satsningar på såddfinansiering, kreditgarantiföreningar och till industriella utvecklingscentrum (IUC). Från 2011 återställer Vänsterpartiet också en av regeringen avvecklad satsning på miljöteknik och på verksamheten vid Sveriges miljöteknikråd (Swentec). Kontot för omstrukturering av statligt ägda företag minskas liksom även anslagen till Konkursverket. Vidare föreslås satsningar på exportfrämjande, och anslaget till Visit Sweden ökas. Ett nytt anslag föreslås för stöd till fri programvara. Partiet vill även skapa en produktivitsdelegation.

Miljöpartiet föreslår i sin budgetmotion 2009/10:Fi262 insatser för att stärka företagande och entreprenörskap med fokus på små företag, miljöteknik, socialt företagande och entreprenörskap. En särskild satsning görs via Vinnova för att stärka forskningen kring kollektiva transportlösningar. Vinnovas program Forska & Vax föreslås också få ökat stöd under perioden 2010–2012. Under anslaget Näringslivsutveckling m.m. föreslås bl.a. satsningar på entreprenörsprogram, resurscentrum för kvinnor samt på ett branschprogram för miljöteknik. Via anslaget till Tillväxtverket kanaliseras stöd till mikrokrediter för nystartföretag, socialt företagande, egenanställning och miljödriven näringsutveckling.

Näringsutskottets ställningstagande

Det gångna året har präglats av den globala finanskrisens konsekvenser i form av djup lågkonjunktur och därtill kopplade effekter för den svenska ekonomin. Situationen har tvingat regeringen att vidta flera åtgärder i syfte att stabilisera de finansiella marknaderna och motverka fallet i resursutnyttjandet och sysselsättningen. Ytterligare krisåtgärder aviseras i den här aktuella budgetpropositionen liksom även satsningar på fler växande företag och på åtgärder som syftar till att värna klimatet.

Näringsutskottet anser att regeringens förslag i budgetpropositionen på ett ansvarsfullt sätt tacklar det ekonomiska lägets extraordinära utmaningar. Kortsiktiga och krishanteringsinriktade åtgärder kombineras på ett välbalanserat sätt med framtidsorienterade satsningar som ska säkerställa att Sverige står väl rustat då konjunkturen på allvar vänder uppåt. De senare åtgärderna bygger både på en tilltro till fortsatt hållbar tillväxt inom svenskt näringsliv och på att Sverige, trots krisen, med kraft ska verka för att klimat- och energipolitiska åtaganden uppnås.

Regeringens förslag till fördelning av utgifter på olika utgiftsområden i budgetpropositionen ska ses mot denna bakgrund. Näringsutskottet finner inget skäl att föreslå någon förändring av ramarna för de tre utgiftsområdena inom utskottets beredningsområde med anledning av de här aktuella motionerna. I respektive budgetbetänkande kommer utskottet att närmare behandla regeringens förslag till fördelning av medel på olika anslag. Utskottet avstyrker de berörda yrkandena i motionerna 2009/10:Fi260 (s), 2009/10:Fi261 (v) och 2009/10:Fi262 (mp).

Stockholm den 20 oktober 2009

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Alf Eriksson (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp), Renée Jeryd (s), Åke Sandström (c) och Eva Johnsson (kd).

Avvikande meningar

1. **Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (s)**

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Karin Åström (s), Börje Vestlund (s) och Renée Jeryd (s) anför:

Regeringens handfallenhet inför det rådande konjunkturläget bistra verklighet har gjort att tillväxten i Sverige nu är lägre än genomsnittet i EU och att arbetslösheten är högre. Den globala finanskrisen har mötts med en påfallande passivitet och regeringen har avstått från nödvändiga investeringar till gagn bl.a. för svensk industri och för sysselsättningen. Lånefinansierade skattesänkningar har prioriterats framför satsningar på utbildning och omställning och på kommuner och landsting för att upprätthålla kvaliteten i välfärden. Samtidigt har regeringens försämringar i arbetslöshets- och sjukförsäkringarna ökat otryggheten. Växande samhällsklyftor och sviktande framtidstro hos en allt större del av befolkningen har blivit en beklaglig följd av denna politik.

En ansvarsfull ekonomisk politik får inte i första hand gagna de som redan har det väl ställt utan måste innebära satsningar som gynnar alla. Vi vill, i kontrast till regeringens passivitet, möta den växande arbetslösheten med investeringar i framtidens jobb, med nya resurser till välfärden och med ökad rättvisa. Genom att sätta jobben först kan vi få fart på tillväxten och öka resurserna till välfärden. En sådan politik finns beskriven i motion 2009/10:Fi260 (s), och vi ställer oss därför bakom de i motionen föreslagna ramarna för de här aktuella utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. Vi avser att återkomma med mer detaljerade synpunkter i utskottets anslagsbetänkanden inom respektive utgiftsområde men vill redan här understryka betydelsen av fortsatta och utökade satsningar.

Inom utgiftsområde 24 Näringsliv står vi bakom de åtgärder som föreslås i motionen och som ger fler småföretag möjlighet att växa genom innovativa varor och tjänster. Den ökning av forskningsanslaget riktat till små och medelstora företag som föreslås i motionen tillstyrks således. Vi anser också att det finns ett stort behov av utökade finansierings- och rådgivningsinsatser som bl.a. vänder sig till kvinnliga nyföretagare. Regeringens informationssatsning bör, enligt vår uppfattning, ersättas med en grundplåt för nyföretagare med särskilt fokus på att underlätta kvinnliga entreprenörers nyföretagande. Vi anser också, i linje med vad som sägs i motionen, att marknadsföringen av Sverige som turistland bör intensifieras och att arbetet med att främja internationella evenemang ska ges särskild uppmärksamhet.

Framgångarna med den socialdemokratiska regeringens strategiska branschprogram i syfte att stärka Sveriges konkurrenskraft bör tas till vara och utvecklas. I motionen föreslås nya program av detta slag för den s.k. Life Science-industrin och för den breda tjänstesektorn, vilket vi tillstyrker.

Ett annat viktigt område som vi vill lyfta fram är exporten. Fler regionala exportrådgivare som på plats kan stödja småföretagen är därför en åtgärd som riksdagen bör ställa sig bakom. Tjänstesektorns exportmöjligheter måste också ges större uppmärksamhet. Särskilda insatser ska genomföras för att stärka den växande miljöteknikbranschen. Utbildningen av exportsäljare på universitet och högskolor behöver utvecklas. De svenska underleverantörernas ställning bör stärkas genom en kombinerad satsning på investerings- och exportfrämjande verksamhet.

I likhet med vad som anförs i motionen förordar vi en mer ambitiös inriktning än regeringens på klimatorienterade satsningar inom utgiftsområde 21 Energi. Vi vill bl.a. stärka svensk industri och investera i uthållig teknik. Ett treårigt program för att fasa ut fossilbaserad uppvärmning inom industrin föreslås. För att forskningen i större utsträckning ska kunna kommersialiseras och resultera i nya produkter, exportmöjligheter och arbetstillfällen vill vi kraftigt öka anslaget till energiforskningen. Till detta anslag kraftsamlas även stödet till kommersialiseringen av ny energiteknik, teknikupphandling och testmarknader. Över en treårsperiod har vi för avsikt att stärka energieffektiviseringen, energiforskningen och kommersialiseringen av dess resultat med över 1 miljard kronor.

Förutsättningarna för en god offentlig och kommersiell service till småföretagare och boende i hela landet bör bli bättre. Av det skälet ställer vi oss bakom förslaget i motionen om en ökning av stödet till kommersiell service inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt under de kommande tre åren. Anslagsökningen ska säkerställa en god tillgång till både drivmedel och livsmedel.

Sammanfattningsvis tillstyrker vi motion 2009/10:Fi260 (s) i aktuell del och avstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv.

2. Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (v)

Kent Persson (v) anför:

Den finansiella krisens efterverkningar skakar den svenska ekonomin. När det blåser som hårdast är det dess värre alltid de sämst ställda som drabbas värst. Att regeringens politik ytterligare bidrar till detta faktum är djupt tragiskt. Inkomstklyftorna och arbetslösheten tillåts öka samtidigt som regeringen anser sig ha råd med vidlyftiga skattesänkningar för de redan välbeställda. Nödvändiga insatser för att rädda jobben och värna välfärden försummas. En rent fackfientlig attityd paras dessutom på ett ogenerat sätt med misstro mot erkänt välfungerande arbetsmarknadspolitiska

åtgärder. Sammantaget skapar detta spänningar i samhället som på ett mycket olyckligt sätt hämmar förutsättningarna för Sverige att gå stärkt ur krisen.

Vad som behövs är i stället en ekonomisk politik som högprioriterar jobben. Det är, enligt min uppfattning, nödvändigt med en välfärdsoffensiv där jobb, rättvisa och jämställdhet är de klarast lysande ledstjärnorna. I motion 2009/10:N261 (v) presenteras en politik med denna inriktning bestående av samhällsekonomiskt effektiva investeringar i vår gemensamma välfärd, i miljöteknik, i infrastruktur och i en utvecklad industriproduktion m.m. Jag står självfallet bakom dessa förslag och jag har för avsikt att ytterligare utveckla min syn på förslagen i utskottets anslagsbetänkande inom respektive utgiftsområde. Redan här vill jag dock lyfta fram en del angelägna insatser.

Jag anser att det behövs satsningar för att ta Sverige ur krisen samtidigt som det är nödvändigt med en energiomställning av det svenska samhället för att motverka klimatförändringarna. I likhet med vad som anförs i den nyssnämnda motionen är det därför min uppfattning att Sverige ska satsa på det som kan betecknas New Green Deal. En sådan kommer att skapa förutsättningar för en vidareutveckling av industriproduktionen och en grön omställning samtidigt som det kunskaps- och kompetens som finns på området tas till vara. Effekten är att vi får fler jobb både på kort och lång sikt och en hållbar tillväxt. Förslaget innehåller bl.a. satsningar på en svensk sol- och vindkraftsindustri och på ny miljöteknik.

Vidare sluter jag upp bakom förslagen i motionen om satsningar på såddfinansiering, kreditgarantiföreningar och industriella utvecklingscentrum. Ökade satsningar på exportfrämjande verksamhet och marknadsföringen av Sverige som turistland anser jag också vara viktiga. Ytterligare insatser inom ramen för Vänsterpartiets politik som bör lyftas fram i detta sammanhang är utökade medel till Vinnovas forskningsprogram Forska & Vax, till innovativ upphandling, till startande av demonstrationsanläggningar och till förmån för utvecklingen inom bioteknikområdet.

Jag vill avslutningsvis, liksom jag har gjort vid flera tidigare tillfällen, med kraft avvisa alla tankar på att sälja ut statliga företag. Det saknas därmed skäl att avsätta anslagsmedel för en sådan utförsäljning.

Samtantaget innebär det ovan sagda att jag tillstyrker motion 2009/10:Fi261 (v) i aktuell del och avstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv. Vad gäller förslagen till ramar för utgiftsområde 19 Regional tillväxt har jag inget att invända mot förslagen i budgetpropositionen.

3. **Ramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (mp)**

Per Bolund (mp) anför:

Världen och Sverige befinner sig i en djup konjunktursvacka och en global klimat- och miljökris. Moderna idéer, mod och initiativkraft behövs för att bygga en mer hållbar värld för framtiden. Regeringen kan inte lastas för finanskrisen och den internationella konjunkturedgången, men den starkt sparinriktade ekonomiska politik som regeringen har fört det senaste året har skadat svensk ekonomi och bidragit till att fallet i produktion och sysselsättning blivit onödigt stort. En valfläskspäckad expansiv budget för 2010 minskar bara skadeverkningarna marginellt och innebär huvudsakligen mindre effekt till en högre kostnad.

Miljöpartiet pekar i motion 2009/10:Fi262 – vilken jag står bakom – på behovet av, och möjligheterna med, en grön omställning samt på hur vi kan förstärka trygghetssystemen, öka kvaliteten i välfärden och skapa nya jobb. Vägen tillbaka till en positiv ekonomisk utveckling måste bygga på övertygelsen att lägre utsläpp och mindre utarmning av våra gemensamma resurser är det enda hållbara alternativet. Den omställning som är nödvändig värnar kommande generationers rätt till goda levnadsbetingelser och gör det möjligt för framsynta företag att växa.

I utskottets anslagsbetänkanden kommer jag att utveckla min syn på förslagen inom utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv ytterligare. Jag finner det dock angeläget att redan i detta sammanhang redovisa några viktiga satsningar.

I likhet med vad som anförs i Miljöpartiets ovannämnda budgetmotion anser jag att det bör genomföras satsningar på breda energieffektiviseringsprogram. Dessa bidrar till att energianvändningen minskar, samtidigt som energikostnaderna för den offentliga sektorn, företagen och hushållen sjunker. Satsningar på forskning och utveckling av ny teknik skapar både nya jobb och nya affärsmöjligheter. Vidare föreslås satsningar för att stimulera produktionen av förnybar energi. Den största insatsen görs för att öka andelen solenergi. Regeringens nedmontering av bidragen för vindkraft och konvertering från direktverkande el kompenseras. För att skynda på teknikutvecklingen anslås även medel för att stötta den offentliga sektorns teknikupphandling.

En politik för entreprenörskap och nya företag har, enligt min uppfattning, sällan varit mer nödvändig än i dag. Miljöpartiet föreslår därför inom utgiftsområde 24 Näringsliv insatser för att stärka företagande och entreprenörskap med fokus på små företag, miljöteknik, socialt företagande och entreprenörskap. En särskild satsning görs för att stärka forskningen kring kollektiva transportlösningar. Vinnovas program Forska & Vax utökas, och under anslaget Näringslivsutveckling m.m. föreslås bl.a. satsningar på entreprenörsprogram, resurscentrum för kvinnor och ett branschprogram för miljöteknik.

Det sagda innebär att jag tillstyrker motion 2009/10:Fi262 (mp) i aktuell del och avstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv. Vad gäller förslagen till ramar för utgiftsområde 19 Regional tillväxt har jag inget att invända mot förslagen i budgetpropositionen.